



BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Låg grundvattennivå tvingar fastighetsägare på Öland till va-anslutning i vägledande domar

Publicerad

17 AUG 2020

Mark- och miljööverdomstolen tvingar i två vägledande avgöranden ägare till fyra fastigheter på Öland att betala upp till 100 000 kronor för anslutning till den kommunala va-anläggningen trots att deras brunnsvatten är av godtagbar kvalitet. Orsaken är att ett fortsatt uttag av brunnsvattnet kan påverka den lokala grundvattennivån.

Borgholm Energi AB har förmedlat förbindelsepunkt för fyra fastigheter i Borgholm på Öland för anslutning till vatten. Bolaget har fakturerat fastighetsägarna anläggningsavgift men inte fått betalt. Bolaget stämde därför dem inför Mark- och miljööverdomstolen i Växjö och yrkade att de skulle betala anläggningsavgifter med 56 866 kronor för två av dem respektive 86 178 kronor och 115 488 kronor.

Fastighetsägarna motsatte sig att betala, en av dem hänvisade till att det inte finns lagstöd för att fastigheter ska ansluta sig i syfte att bidra till utbyggnad av ledningsnät eller avsaltningssystem. Av förarbetena till lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) framgår att enbart det förhållandet att huvudmannen har byggt ut den allmänna va-anläggningen i ett område medför inte automatiskt att fastigheterna där kan avgiftsdebiteras.

Fördel med godtagbart vatten

Avgiftsskyldigheten måste i princip vara motiverad av den enskilda fastighetens behov av de vattentjänster som erbjuds. I praxis har behovet av rent vatten ofta ansetts kunna med större fördel tillgodoses genom fastighetens egen vattenbrunn, när brunnen har ett godtagbart vatten i tillräcklig mängd.

Bolaget kontrade med att förhållandena i bebyggelseområdet är sådana att det finns ett långsiktigt behov av allmänna va-tjänster, bland annat med hänsyn till de låga grundvattennivåerna på Öland.

Vid den muntliga förberedelsen i ett av målen frågade Mark- och miljödomstolen i Växjö Borgholm

Energi hur bolaget ser på den omständigheten att fastighetsägaren har låtit installera ett UV-filter och tagit nya vattenprover.

Bolaget ålagt ansluta fastigheterna

Bolaget svarade att man har inga synpunkter på om eller hur fastighetsägaren använder vatten från egen brunn men att bolaget är ålagt att tillse att fastigheterna inom verksamhetsområdet ansluts. Bolagets uppgift är att långsiktigt se till fastighetens behov.

Mark- och miljödomstolen bedömde att fortsatt användning av den egna brunnen bör vara klart billigare än anslutning till det kommunala vattennätet. Detta konstaterande ansågs tala emot skyldighet att betala anslutningsavgift (jfr Statens VA-nämnd beslut 1976-02-10, BVA 6, mål nr VA 130/74). Detta är dock inte tillräckligt för att ensamt ogilla käromålet.

Sammantaget bedömde mark- och miljödomstolen att dricksvattnet från den egna brunnen var av god kvalitet i båda fallen. Att hämta dricksvatten med godtagbar kvalitet och kvantitet från egen brunn bedöms, menade domstolen, vara god hushållning med naturresurserna (24 § andra stycket LAV).

Mark- och miljödomstolen fann i båda målen vid en samlad bedömning att fastighetens behov av dricksvattentjänster kan tillgodoses bättre genom den egna vattentäkten. Vid bedömningen beaktades särskilt den ekonomiska aspekten. Avgiftsskyldighet förelåg därför inte.

Två vägledande domar

Nu har Mark- och miljööverdomstolen avgjort båda målen samtidigt och ändrat dem i två vägledande domar. Domstolen anser att utredningen i båda målen talar för att vattnet i de egna brunnarna är av godtagbar kvalitet.

Men domstolen väljer att inte stanna där. Mark- och miljööverdomstolen pekar på att förhållandena på Öland med hänsyn till de låga grundvattennivåerna är sådana att det finns ett sådant behov av skydd för miljön som avses i LAV. Det kan förväntas att en kollektiv lösning av dricksvattenfrågan kommer att förhindra eller åtminstone väsentligt motverka påtagliga olägenheter för miljön. Att dricksvattenfrågan bör lösas kollektivt för det aktuella bebyggelseområdet i stort utgör en presumtion för att också fastighetsägarnas fastigheter har ett motsvarande behov.

Det är fastighetsägarna som har bevisbördan för att deras fastigheters behov med större fördel kan tillgodoses på något annat sätt än genom den allmänna va-anläggningen. Domstolen skriver: ”Fastighetsägarna har inte visat att fastigheternas behov skulle lösas med större fördel genom den egna brunnen än genom den allmänna va-anläggningen. Tvärtom skulle ett fortsatt uttag av vatten genom den egna brunnen kunna påverka grundvattnet på ett sätt som inte kan anses tillgodose intresset av god hushållning med naturresurser”.

Skyldig betala avgift

Mark- och miljööverdomstolen anser därför att fastighetsägarna i enlighet med 24 § LAV är skyldiga att betala avgift för den allmänna va-anläggningen till bolaget.

Mark- och miljööverdomstolen finner slutligen att bolaget har upprättat förbindelsepunkt för fastigheternas anslutning och underrättat fastighetsägarna om förbindelsepunkternas läge på ett korrekt sätt. Förutsättningen för avgiftsskyldighet i enlighet med 25 § är därmed uppfylld.

Borgholm ska ha vad bolaget yrkar med undantag för en fastighet där avgiften sänks från 115 488 till 100 831 kronor.

Mikael Kindbom

Instans: Mark- och miljööverdomstolen

Rättsområden: [Kommunalrätt](#), [Infrastruktur](#), [Täkt- och vattenverksamhet](#), [Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter